СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 93. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 22-го КВІТНЯ 1949. | No. 93. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 22, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном | Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 | THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ НАКАЗУЄ ПОВНУ РІВНІСТЬ РАС У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ

Вашингтон, 20. квітня. — Секретар оборони Луїс Джансон видав наказ армії, военній маринарці й повітряній силі, щоб вони склали звіт впродовж десяти днів про практичне примінення проклямації президента Трумана з-перед девяти місяців в справі повного зрівнання рас у збройних силах. Він пригадав теж на загальну політику президента, яка виключає призначування нігрів тільки до деяких родів служби. „Всі особи, без огляду на раси, будуть мати однакову нагоду для назначення на становище, авансу в службі і професійну полекшу" — написав Джансон до секретаря війна Кенета Рояла, секретаря повітряної сили В. Стюарта Саймінгтона і секретаря маринарки Джана Л. Соливана.

Секретар оборони заборонив офіцирам уживати службових авт для їзди до праці і зпраці додому. Їхній ужиток буде обмежений тільки до строго службових поїздок. Досі офіцири використували урядові авта для різних приватних услуг на кошт податковців.

ЗА ОЩАДНІСТЬ У БЮДЖЕТОВИХ ВИДАТКАХ.

Сенатор Волтер Ф. Джордж з Джорджії, голова фінансової комісії, зажадав від голов конгресових комісій, щоб вони зголошували наперед висоту передбачених видатків на цілі, згадані в бюджеті і в такий спосіб причинялися до збереження економії у видатках. Ухвалений конгресом бюджет потребує ще окремого одобрення на поодинокі видатки й тому вони повинні бути обчислені наперед як найточніше. Це відноситься до федерального бюджету, який почне обовязувати від 1-го липня 1949 р.

БИЛ ЗА ДОПУЩЕННЯ ВОЄННИХ СИРІТ ДО АМЕРИКИ.

Вашингтон. — Сен. Милард Е. Тайдинґс з Мериленду зголосив законопроєкт для допущення до Злучених Держав 25,000 военних сиріт окремо від емігрантів, які прибувають тепер на підставі закону про допущення скитальників. До сиріт мали б бути зараховані діти у віці від 5 до 15 років, якщо вони втратили батька або маму чи обох підчас другої світової війни. Одначе їх приїзд до Америки мусить попередити заподнення утримання й мешкання на такій підставі, як це робиться з теперішніми імігрантами.

УПЕРЕДЖАЮТЬ ВУГЛЕКОПІВ, ЩО ВОНИ НЕ ДІСТАНУТЬ ПІДВИШКИ.

Питсбурґ. — Джордж Г. Лов, предсідник Питсбург Консолідейтед Кол Компані остеріг Джана Л. Луїса, голову майнерської юнії, щоб він не надіявся підвишки платні для вуглекопів в найближчім контракті. Переговори в справі нового контракту почнуться вже найближчого місяця. Старий контракт вигасає 30 червня. Таку саму осторогу видав предсідник Алеґені Лудлум Стіл Корпорейшен для робітників у підприємствах сталі. В обох промислах передбачують подешевлення цін на продукти, отже це є причиною затримання теперішних платень.

БЕЗРОБІТТЯ РОСТЕ.

Предсідник Ради Будівничих Кораблів оприлюднює, що недавно треба було відправити з роботи 4,351 робітників, зайнятих при направах кораблів. У першім кварталі біжучого року прийнято 1,0005 нових робітників, отже число відправлених робітників у біжучому році виносить 3,346.

Бюро Робітничої статистики у Вашингтоні оприлюднює, що впродовж місяця березня зменшилося число робітників у цілому краю на 150,000. У тому самому часі в попередньому році число новоприйнятих робітників виносило 300,000.

ҐРІН ЗВЯЗУЄ ЮНІЙНІ ФОНДУ ДОБРОБУТУ З ФЕДЕРАЛЬНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ.

Вашинґтон. — Предсідник Американської Федерації Праці Вилйем Ґрін заявив на переслуханні комісії способів та засобів, що зорганізоване робітництво буде видвигати домагання до підприємств створити або збільшити фонди добродійности для робітників на випадок, коли б конгрес не прийняв пляну президента Трумана в справі поширення суспільного забезпечення. Одначе навіть і ухвалення пляну Трумана не стримає робітників від правильних домагань, ставлених приватним підприємствам для створення таких фондів добродійности, які має майнерська юнія, казав Ґрін.

КОНВЕНЦІЯ ВИДАВЦІВ ГАЗЕТ.

Вашингтон. — Дирекція Американського Товариства Видавців Газет заповіла поправу американської преси у передодень конвенції видавців газет, яка почалася в четвер. Вона потриває три дні. Між рефератами буде реферат про свободу преси підготований спеціяльною комісією, на чолі якої стоїть д-р Роберт Гочисон, канцлер університету Шікаґо.

БУДУТЬ СПРОВАДЖУВАТИ ІМІҐРАНТІВ ЛІТАКАМИ.

Макс Нюман, який щойно повернув в Америку з подорожі по Европі з доручення жидівських допомогових організацій виявив, що між Гібру Іміґрант Ейд Сосаєті (ГАЯС) і Джойнт Дістрібюшен Коміті заключено умову для спроваджування літаками по 2,000 місячно імігрантів зі скитальщини. Від липня вже по 16,000 осіб будуть приїздити кораблями й літаками з европейської скитальщини.

СУД РІШИВ ПІДТРИМАТИ ЕПИСКОПА ПРИ УСУНЕННІ ПАСТОРА.

Єпископ протестантської дієцезії Лонґ Айленд, Джеймс де Вулф, усунув зі становища пастора при церкві Св. Тройці, д-ра Джана Гаверда Мелиша тому, що його син, сотрудник при цій церкві тримає з комуністами. Пастор не послухав єпископа і справа опинилася в суді. Суд прихилився до наказу єпископа, одначе дав згоду на внесення відклику.

АМЕРИКА БУДЕ ВТРИМУВАТИ СВОЇ КОНСУЛЯТИ В БОЛЬШЕВИЦЬКІЙ ЧАСТИНІ КИТАЮ

Вашингтон, 20 квітня. — Американські консулати в околицях Китаю, зайнятих комуністами, будуть відверті аж до часу, коли комуністи їх заборонять — таку оповістку видав департамент стейту. Досі большевики поводилися зовсім коректно супроти персоналу в американських консулатах, які опинилися під комуністичною окупацією. — Секретар стейту Дін Ачесон на пресовій конференції відмовився дати відповідь на запит, чи Америка признасть комуністичний режім у Китаю. Дальше втримування консулатів на території під комуністами не значить ще признання комуністичного режиму. У теперішнім большевицьким Китаю находиться під пору 325 американців у консулярних дистриктах, контрольованих комуністами, а на території, контрольованій націоналістами находиться загалом 4,706 американців, між котрими є 511 в консулярній службі. Єдиною охороною для американців є відділ американських маринарів зі 100 людей, стаціований в Шангаю. Найближчий американський відділ маринарки, готовий кожної хвилини до висадки на сушу, нараховує 1,200-1,600 осіб. Вони находяться під командою віцеадмірала Оскара Р. Баджера на Західнім Пацифіку. Америка не втримує жадного военного корабля на ріці Янгце, як це роблять британці. — Зогляду на відтягнення американських військ з Кореї уряд складає пляни постачання военної допомоги корейській поліції на оборону країни.

КІРК НОВИМ АМБАСАДОРОМ ДО СОВЄТІВ

Вашингтон. — Пенсіонований адмірал Алан Ґудрич Кірк обійме становище американського амбасадора в Москві на місце уступившого ген. Волтера Бедела Смита. Адм. Кірк був одним з военних лідерів підчас останньої війни. Від 1946 р. він є амбасадором в Бельгії і послом до Люксембургу.

У СТОЛИЦІ ВИЖИДАЮТЬ ЯКОГОСЬ СОВЕТСЬКОГО ПОСУНЕННЯ В СПРАВІ МИРУ

Вашингтон. — Поголоски про недалеку зміну становища Совєтів у справі блокади Берліна набрали деяких признак дійсности, бо вже й у Вашингтоні появилися спроби „сондування опінії" для замиренння через незвичайні дипломатичні канали. Уряд пильно розбирає такі „мацання". Спроби не є безпосередні й мають характер подібний до тих, про який говориться в Берліні. Часом хтось з сателітських дипломатів скаже якесь слово підчас різних гостин в якійсь столиці, а такі замітки доходять до відома уряду.

НОВІ КОРАБЛІ З ІМІҐРАНТАМИ

Ню Йорк. — Тутешні щоденники згадують про два нові кораблі, які прибудуть до тутешньої пристані з новими іміґрантами з Бремергафен. Один заповідженний на вівторок 26 квітня — це Ген. В. Г. Ланґфіт, а другий — Ген. Стюарт Гейнцелман — заповідженний в одних газетах на вівторок, в інших на середу 27 квітня.

СТВОРЕНО „УКРАЇНСЬКЕ БЮРО" В ЛОНДОНІ.

В Лондоні створено „Українське Бюро", завданням якого — як це подається у статуті — є „нести правну, моральну і матеріяльну допомогу та опіку всім українцям, без різниці територіяльного походження, релігійної чи партійно-політичної приналежности та їх правного стану". У відозві голови Бюра, Богдана Панчука, закликається всіх українців у Великій Британії єднатися „довкола єдиного нашого державного центру на еміґрації — Української Національної Ради".

ГЕН ГОВЛІ У ВАРШАВІ.

Варшава, 21. квітня. — Вчора прибув на короткі відвідини до столиці Польщі командант американського сектора Берліна, ген. Френк Л. Говлі. Його поїздка і зупинка у Варшаві не є офіціяльна.

ПРОФ. З. КУЗЕЛЯ ВИБРАНИЙ ГОЛОВОЮ Н.Т.Ш.

УВІ — Дня 9-го квітня відбулися на еміґрації в Німеччині, в місті Мюнхен, загальні збори Наукового Товариства ім. Шевченка, на яких вибрано новим головою цеї заслуженої наукової інституції проф. д-ра Зенона Кузелю, відомого українського вченого і громадянина. Місце голови НТШ було опорожнене після недавної смерти проф. д-ра Івана Раковського в Нюарку. На дальших членів виділу Т-ва вибрано: проф. Чубатого і проф. Петрова — заступниками голови: проф. Кубійовича — ген. секретарем та інж. Мілянича — фінансовим референтом. На членів виділу вибрано: проф. Смаль-Стоцького, проф. Падоха, д-ра Шлемковича, проф. Окіншевича та проф. Кульчицького. Після зборів головами поодиноких секцій Т-ва вибрано: проф. Мірчука (історично - філософічна), проф. Кузелю (філологічна) та професора Розгона (математично-природничо - медична). Після виборів відбулася жалібна академія в честь померлого голови Т-ва, проф. Івана Раковського.

ПРОТИ-АМЕРИКАНСЬКЕ ЗБІГОВИЩЕ БОЛЬШЕВИКІВ В ПАРИЖІ

Париж, 21 квітня. Вчора почався тут зорганізований французькою комуністичною п'ятою колоною та на доручення Кремля т.зв. „конгрес приятелів миру", при відкритті якого большевики відразу почали кампанію проти „американського капіталізму та імперіялізму" і в користь „миру зі Советським Союзом за всяку ціну". В конгресі беруть участь около 2,000 п'ятиколонних представників з кількадесять країн, включно з Америкою. Предсідником конгресу вибрано відомого французького комуніста Жоліо-Курі, що є теж французьким високим комісаром для атомової енергії. Відкриваючи конгрес він заявив, що вони „зійшлися тут не на те, щоби просити миру, але щоби його вимогти". Вже в першому дні цього большевицького збіговища забирали голос багато бесідників, накидаючись головно на Атлантійський пакт та на західні країни взагалі, а на Америку зокрема. Відомий італійський комуносоціяліст Пєетро Ненні погрожував, що „на нову світову війну, пляновану спеціялістами Атлантійського пакту, ми відповімо революціями усіх народів". Подібні погрози висловлювали теж інші бесідники. Голова американської п'ятиколонної делеґації, відомий співак-мурин Пол Робертсон, твердив, що ніодин американський мурин ніколи не піднесе руки на Советський Союз та засуджував політику американського уряду, порівнюючи її з політикою Гітлера і Мусоліні. Він говорив, що „годі думати, аби американські мурини пішли на війну разом з тими, які їх протягом цілих століть поневолювали" та проти Советського Союзу, який „протягом одної генерації підніс наш нарід до повної людської гідности".

АМЕРИКА ПІДДЕРЖАЛА Б УЧАСТЬ ЕСПАНІЇ В АГЕНЦІЯХ О.Н.

Лейк Сексес, Н. Й., 21 квітня. З добре поінформованих джерел тут заявляють, що Злучені Держави готові піддержати пропозицію за участь Еспанії в спеціяльних агенціях Об'єднаних Націй, якщоб така пропозиція була внесена. При ОН існує 11 таких агенцій. Участь Еспанії в них обговорювано вже на сесії Генеральної Асамблеї в Парижі.

АМЕРИКАНЦІ ВСТАНОВИЛИ ПРАВО ВЛАСНОСТИ МАЙНА КОЛИШНЬОГО РАЙХУ

Берлін, 21 квітня. Американські власті в Німеччині видали вчора закон, яким нормується право власности майна, що колись належало урядові гітлерівського Райху. Майно відповідно розділюється на власність країн та їх федерації, маючи на увазі загальне добро та користь населення.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ДЕБАТИ О.Н. В СПРАВІ КАРДИНАЛА МІНДСЕНТІ

Лейк Сексес, Н. Й., 21 квітня. Створений спеціяльно до цеї справи Політичний Комітет О.Н. продовжував вчора розглядати большевицьке переслідування церкви і духовенства за залізною заслоною. Британський представник з черги висловився за передачу справи під повну дискусію Генеральної Асамблеї, тоді як советський представник від України, Коваленко, пробував „доказувати", що така дискусія „порушувала б" чартер Об'єднаних Націй.

ПОЧАЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ЕВРОПЕЙСЬКИХ ФЕДЕРАЛІСТІВ

ЧОРЧИЛ ОСТЕРІГАЄ ЕВРОПЕЙЦІВ: ЄДНАЙТЕСЯ АБО БУДЕТЕ НЕВІЛЬНИКАМИ.

Лондон, 21. квітня. — Вчора тут почалася чергова конференція руху европейських федералістів, що тим разом має на меті розглянути можливості економічної бази для об'єднання европейських країн і народів. Почесним предсідником конференції вибрано Винстона Чорчила, який, відкриваючи сесію, остеріг европейців, щоб вони об'єдналися, бо інакше будуть поневолені. Він назвав „божевільною системою" теперішній лад в Европі, поділений на понад 20 держав, кожна з яких оточує себе муром всіляких митних тарифів, не говорячи вже про коштовні військові гарнізони. В наслідок скрайнього політичного і господарського націоналізму та військовими заходами у його висліді, Европа була доведена до теперішньої руїни, хоча вона має всі передумови бути найзаможнішою і найщасливішою між всіми континентами, твердив Чорчил. Божевілля теперішньої господарської системи в Европі пізнає кожний, хто завдасть собі труду провірити, чому кожнорічний прихід американця є на багато разів більший ніж прихід европейця. В конференції, що триватиме шість днів, беруть участь представники 21 країн, між ними багато визначних державних мужів. Бувший бельгійський премієр і тепер державний секретар Пол ван Зелянд, так схарактеризував теперішні найголовніші господарські завдання Европи: загоїти заподіяні війною моральні й матеріяльні рани; поправити недостачі передвоєнної господарської структури; поліпшити життєвий рівень европейських мас та провірити існуючі проблеми розподілу і продукції. Від імени британського уряду бувв привітав міністер оборони А. В. Александер, а предсідником конференції був вибраний сер Геролд Ботлер. Він заявив, що головним завданням цеї конференції є підготовити европейську публичну опінію для піддержки своїх урядів в змаганні до об'єднання.

ФРАНЦІЯ І БЕЛЬГІЯ КАСУЮТЬ ПАШПОРТИ.

Брюсель, 21 квітня. — Уряди Бельгії і Франції рішили скасувати пашпорти для своїх громадян, що подорожують між цими двома країнами — повідомлено тут офіційно. Пашпорти будуть скасовані з днем 1-го травня.

БРИТАНІЯ ШУКАЄ МОЖЛИВОСТЕЙ ЗАДЕРЖАТИ ПРИ КОРОНІ ІНДІЮ.

Лондон, 21 квітня. — Напередодні відкриття конференції представників країн британської комонвелту тут вважається, що одним з головних завдань цеї конференції буде знайти відповідні форми задержання при британській короні Індії, як та стане республікою. Вчора приїхав до Лондону на цю конференцію індійський премієр Пандит Неґрі і він, правдоподібно, привіз власні пропозиції в тій справі і загально вважається, що цю проблему можна буде розв'язати задовільно для всіх сторін та знайти відповідні конституційні форми для індійської „королівської республіки".

КИТАЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ЗААТАКУВАЛИ З БРИТАНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ.

Нанкінґ, 21 квітня. — Як уже повідомлено, артилерія китайських большевиків відкрила вчора вогонь на британську корвету „Аматист" на ріці Янгце, около 50 миль на схід від Нанкінгу. Гарматнє стрільно поцілило корвету, що мала на покладі 140 осіб залоги та 8 офіцирів, і вона затопилася. На ратунок цеї корвети, що була в дорозі зі Шангаю до Нанкінгу, з моментом забрати звідтіль британських громадян, поспішили два інші британські воєнні кораблі, на які большевицька артилерія з черги відкрила вогонь, що його британці відповіли. У висліді цего інціденту 26 британських моряків були вбиті і около 50 поранених. Всі три британські кораблі мали дозвіл плавби по ріці і мали виразні та видні з далека британські відзнаки. Негайно після большевицької атаки на корвету та один нищильник, на місце випадку вирушила ще одна корвета „Блек Сван" і за нею важкий крейсер „Лондон", на покладі якого є вайс адмірал А. С. Дж. Мадден, другий в команді британською далеко-східною фльотою. Британське командування відбуває наради з американським та є в постійному контакті з Лондоном. Випадок на ріці Янгце порівнюється з японськими нападами на американські кораблі, що попередили другу світову війну. Вчорашні випадки можуть мати непередбачені ще далекойдучі наслідки.

ВІЙНА В КИТАЮ ЗНОВУ В ПОВНОМУ РОЗГАРІ.

Нанкінґ, 21 квітня. — Китайське міністерство оборони вчора повідомило, що понад пів-мільйонова комуністична армія почала вчора генеральний наступ на цілому 240 милевому фронті оборонної лінії на ріці Янгце. В наступі, що почався 7 годин перед договореним речинцем завішення зброї в цілях переговорів, беруть участь всі роди зброї. Загальну кількість комуністичних військ оцінюється на приблизно один мільйон, що їм ставить опір залеґди половина з тої кількости урядових військ.

ГРЕЦІЯ І ТУРЕЧЧИНА БУДУТЬ ЗАПРОШЕНІ ДО РАДИ ЕВРОПИ.

Лондон, 21 квітня. — Амбасадори десятьох европейських країн, які приготовляли статут пляновані Ради Европи, запропонували тепер, щоби до цеї Ради запросити теж Грецію і Туреччину. Обі ці країни вже раніше висловили своє бажання належати туди. Чергове засідання представників цих країн мало б відбутися в першому тижні травня у французькому місті Штрасбурґ, що його передбачується теж на столицю Европейської Ради.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДВА ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕКИ КРАЇНИ

Президент Труман, промовляючи у Вашингтоні на вечері в честь трьох мільйонів добровольців, що зголосились до участи в краєвій кампанії продажі щадничих державних бондів (від 16. травня до 30. червня), говорив про забезпеку на випадок фінансових труднощів. Дбайливість і турботу населення цеї країни про таку забезпеку пізнати найкраще по тім, що в його руках є самих щадничих бондів на суму 48 більйонів долярів. Це є розумна забезпека перед нуждою та матеріяльними клопотами, що їх спричинюють різноманітні нещасливі випадки. Це солідна підвалина цілої господарської структури країни. Це активна участь кожного й кожної в управі й господарці країни і довіря до її господарської системи. Тим самим, це теж охорона американського способу життя перед чужими впливами, а в першу чергу перед комуністичною пропагандою, що заповідає постійно неминучий провал американського ладу і американської господарки.

В той самий день говорив в Ню Йорку, теж на вечері, влаштованій з приводу недалекої кампанії в справі державних щадничих бондів, нюйорський губернатор Дюї, б. республиканський кандидат на президента та дальший „бос" Республиканської партії. Він говорив про іншого роду забезпеку, а це про Північно-Антлантійський Пакт. Труман, як знаємо, є „босом" Демократичної партії, яка є при владі, тому вважне теж і це, що говорить „бос" опозиційної партії. Отже Дюї заявив, що Північно-Атлантійський Пакт це „непохитне забороло проти тиранії". Він згадав про американські свободолюбні ідеали, що їх видвигнула Американська Революція та які захопили людей у цілому світі. Але сталося, що в Росії запанували інші ідеї, не нові, а старі як світ, коли йдеться про абсолютизм і тиранію, де держава вважає своєю власністю усе — майно, тіло й душу людини. Таке є тепер у Совєтах і тому саме всюди в світі настав конфлікт між американськими ідеалами і совєтським ладом. Це боротьба, що сягає ще давніх віків, боротьба між свободою і невільництвом. Ця боротьба, казав Дюї, яку Совєти прикривають комуністичним „ідейним" плащем і яка затроює людські думки тим, що вона обіймає цілий світ, та що ділить його на два табори. Америка, казав Дюї, хоче жити зо всіми в мирі, а заключені нею договори з іншими народами Америки та Европи мають тільки одну їм спільну ціль: спільними силами стерегти і забезпечити свободу.

Промова губернатора Дюї, який вибирається тепер в подорож по Европі, має особливе значення. Це є манiфестація американської солідарности в закордонній політиці, а зокрема у відношенні до Совєтського Союзу і комуністичної агресії. Як президент Труман, так і Дюї говорили про забезпеку з нагоди кампанії в справі продажі державних бондів. Ця забезпека відносилась до американського способу життя і до його оборони перед наступом комуністичної пропаганди, а теж і до оборони перед територіяльною агресією.

Отсі промови — Трумана і Дюї — треба тільки повитати, бо вони скріпляють проти-комуністичний фронт не тільки в Америці, але в цілому світі. Американська господарська система відграє нині дуже велику ролю, бо її захитання довело б цілий світ до руїни і кинуло б його в жертву Москві. Таке саме можна сказати теж і про оборонну акцію Америки, звернену проти совєтської агресії.

Робітниче законодавство

Новий робітничий закон, як сповіщають з конгресових кол, остаточно прибирає заокруглений вигляд. Він є висліддом тайних конференцій між республиканськими провідниками й демократами з табору президента Трумана в палаті репрезентантів і в сенаті.

Те, що випрацьовано, буде схоже більше на закон Тефта-Гартлі ніж на підготований з доручення адміністрації законопроєкт Тамеса-Лісінського, який нагадує закон Вагнера. Сенатор Тефт уже готовий предвидити компромісовий законопроєкт в сенатській робітничій комісії. Це буде законопроєкт меншини, одначе, за доброчинними вістями, він має вигляди на ухвалення.

Парляментарний календар тепер дуже заповнений, проте новий робітничий законопроєкт може прийти під наради конгресу ще перед кінцем квітня. Про сенат говорять загально, що він перепустить коаліційний начерк законопроєкту. Зате тяжче піде справа в палаті репрезентантів. На всякий випадок сенатський компромісовий біл містив би такі головні постанови:

Підприємцям не вільно буде заключувати контракти з умовами про „замкнений завод", тобто наймати тільки юнійних робітників. Постанова про заборону замкненого заводу міститься в теперішньому законі Тефта-Гартлі, одначе в новім законопроєкті буде сказано, що підприємці будуть мати право дати першенство юнійним робітникам, а щойно потім приймати інших.

Контракти з умовами про „юнійний завод" будуть дозволені без ніяких спеціяльних виборів між робітниками, як це постановляє теперішній закон Тефта-Гартлі. При постановах про юнійний завод підприємці матимуть право наймати неюнійних робітників, одначе вони мусять стати членами юнії впродовж якогось часу. Теперішній закон дозволяє відправити робітника з юнії, якщо він не заплатить членської вкладки. Новий законопроєкт дозволяє теж усунути члена, якщо він належить до комуністів або бере участь в неавторизованім („дикім") страйку. — Такої постанови нема в законопроєкті адміністрації.

Як теперішній закон, так і компромісовий законопроєкт дають президентові право віднестися до суду з жаданням заборони страйку у випадках крайньої потреби, одначе ще не зясовано точно, чи президент може просто зажадати судової заборони, чи має наперед виждати часу охолоди, як це постановляє теперішній закон.

Теперішній закон забороняє „другорядні страйки", а новий законопроєкт робить уступку. Коли члени тої самої юнії видуть на страйк в одній компанії, то її члени в другій компанії матимуть право відмовитися робити таку роботу, проти якої інші члени юнії страйкують в іншім підприємстві. Одначе інші форми страйків, з симпатії, будуть заборонені.

Юнії будуть дальше відповідальні перед Краєвою Радою Робітничих Відносин за „несправедливі робітничі практики", себто за поведінку, про яку говориться в теперішньому законі. На підставі нового законопроєкту юнія не матиме права уживати погроз для приєднання членів, або відмовлятися від збірних переговорів та приневолювати підприємців робити ріжницю між юнійними й неюнійними робітниками.

Юнії будуть дальше відповідальні за шкоду, яка повстане з приводу зломання контракту, як це сказано в теперішньому законі.

Служба посередництва буде наладнана так, як і в теперішньому законі, тобто незалежно від департаменту праці.

Не тільки юнійні урядовці, але й підприємці будуть обовязані складати „некомуністичні афідевіти", себто заяви, що вони не належать до комуністів і висилати ці заяви до Краєвої Ради Робітничих Відносин.

Тому, що президент рішуче заявився за знесення теперішнього закону і за привернення Акту Вагнера, виринає питання, яке буде становище президента на випадок, коли б конгрес прийняв компромісовий поправлений законопроєкт. Підпише його президент, чи заветує?

П. Чигиринець.

Викручування й перекручування

Перед нами Бюлетень „Грядущая Россія" ч. 3. Ось стаття „Острая тема" (Національний вопрос) Днепрова, яка написана у відповідь на нашу статтю „Не віримо" („Свобода" ч. 74).

Зразу ж починає з того, що твердив і вперше: „...частина української еміґрації знаходить, що Ліга та окремі члени її стоять на позиції „Єдіной-неделімой". Отже — тільки „частина", а він сам з кількома однодумцями — це „ціла" українська еміґрація!

Днепрова найбільше інтересує як „українця": „питання усунення дійсних чи видуманих протиріч між народом русскім та українським". От на цьому треба зупинитись довше, тим більше, що далі він пише, що в нашій статті („Не віримо", ч. 2.) були „іскаження", цеб то сказати — перекручування. Отже ніяких „іскажений" не було, бо приводилось точно цітати з Бюлетеня ч. 1. А деякі „іскаження" в його останній статті, ми спробуємо висвітлити.

Але раніше зупинимось над „українськістю" самого Днепрова, щоб справа була ясніша. Українцеві — і то правдивому — в першу чергу місце в українських гуртках, організаціях і часописах. Тим часом Днепров працює в тих організаціях та газетах, яким ріже вухо одне слово „Україна", та які іґнорують українську справу, українські природні потягнення, стремління і віковічні бажання. Та сама газета, з якою співпрацює „українець" Днепров, у свій час до небес підносила на відомому „Паризькому процесі" Тореза, який громив український нарід, як бандитський, не зважаючи, що це саме різні зайди з півночі, які хмарами завжди сунули на Україну „паєсть сала і вареніков", робили погроми, а українці укривали нещасні жертви. Стверджую це особливо, бо і сам спасав десятки жертв. Тоже користав лише з того, що погроми відбувалися на терені України, хоч і не-українцями.

Найбільшим „бандитом" він представляв Петлюру, того Петлюру, що помимо закону, яким в Україні була знесена кара смерти, зробив вимок якраз для погромщиків і тільки для них відновив кару смерти! — Це той Петлюра, що разом зі своїм урядом провів закон про „Жидівську Персональну Автономію" в Україні і утворив окреме „Жидівське Міністерство", це той Петлюра, що призначив амбасадором У. Н. Р. на найбільш відповідальний і важливий дипломатичний пост в Лондоні жида А. Д. Марголіна. Тому то самі жиди в богатьох містах після визволення зпід большевиків виходили Петлюрі на зустріч, а рабіни благословляли його „Талмуд - Торою", а до того ще й створили „жидівський батальон", який влився в Армію Петлюри й хоробро бився як проти большевиків, так і проти Денікіна. Багато про це можна написати!

І от за це все удостоївся великий герой і чоловіколюбець „почесного" титулу — „бандит". А що він очолював український нарід, отже виходить, що і цілий нарід „бандитський". Чи може бути більша образа народові!!!

Мало того, але такого погляду тримається й газета, в якій співпрацює Днепров, бо не більше як рік тому була поміщена в ній стаття в якій безсоромно писалося про „Петлюрівських бандитів".

А от в останньому числі „Днепровської" газети з суботи 16 квітня сам редактор її за своїм підписом в статті „Люди в масках" описує, якогось Сухомліна як зрадника й ідовито запитує:

„Любопитна подробиця: Сухомлін дуже пишається своїм гетьманським походженням. Чи не від Мазепи?" Он де притулилось „українство" Днепрова.

Ця газета хвалиться своєю безсторонністю та справедливістю! Не дивуємось, що в ній таке пишеться, бо, хоч і досить має дійсно розумних співробітників, але котрі в більшости не знають жидівсько-українських відносин, бо ж походять з-поза „черти оседлости", і мають поняття про ті відносини з московських джерел, а на правду закривають очі. Ім просто не хочеться розлучитися із своїми упередженнями, хоч і напевно читали велику книжку про Україну А. Д. Марголіна, свого ж таки собрата.

Чи ж можемо ми брати за українця такого, хто працює в повній згоді з тими, які мають таке наставлення до українського народу? Поговірка каже: „Скажи, з ким ти знайомий, а я скажу тобі — хто ти такий".

Далі. Ясно і „недвусмисленно" сказано Днепровим, що зміст теперішнього СССР має бути „Союз Народів", в рямках „Грядущей Россії", а слова його (Дніпрова): „Національная группа" одинаково відноситься, як до росіян так і до українців, тому нема ніякого сенсу в твердженні, що український нарід тільки „группа", яка не може претендувати на „вхожденіе" в Союз (з Росією. — П. Ч.) в якості рівноправних членів, але якій гарантується тільки „національну культурну автономію". Днепров безсовісно перекручує, бо так що цітату, як безглузду, привів у своїй статті, наче б то це були мої слова, а це ж його власні слова з його статті в Бюлетені ч. 1. Отже свій власний вислів накинув мені. А далі ще більше поглиблює перекручення. Приписуючи мені свої власні слова, Днепров каже, що коли „многомільйоновий український нарід, другий після русского по розміру, не може претендувати на вхождення в союз, як рівноправний його член, — то який же інший нарід з числа теперішніх членів СССР, може на це претендувати?" І викручується, мовляв: „кожному добросовісному читачеві ясно, що річ іде про нац.-культурну автономію у відношенню тих нечисленних малих народностей (чуваші, вотяки, інгуші, чеченці і т. д.), ...котрі дійсно не можуть претендувати більше, як на нац.-культурну автономію"... Тепер вже згадує й розрізняє ті народи, чого не було в першій статті, де говорилось загально, а на тій основі я в своїй статті „Не віримо" і написав таке: „...У своїй величезній статті „Союз Свободних Народів" він (Днепров) не згадує про „національні групи" „Єдиної Росії"... —

А от тепер, як бачите, і згадує вже по імени і розрізняє. ...Тай вже наділює більші народи одними правами, а менші іншими, от хочби й чеченців, яких і сліду на Кавказі не залишилось, бо ж будівничий „єдиной - неделімой" „батько народів", розпорошив їх по всій „Сибирі неісходимій", а їхне імя стер з лиця землі. Так само татарів. Інші народи просто проковтнув. Перечислювати їх не потрібно — всім відомо. Але найважніще й найцікавіше те, що не тільки „батько народів" загарбує і народи, і держави, але й ті, що рахують себе демократами і майбутніми наслідниками його з „Грядущої Россії", одверто заявляють: „Ми, — по честі і совісті приємлющіе нашу Родину **такой, какой она нинє ЄСТЬ, повинні...** і т. д."

Отже цим самим „Грядущая Россія" одверто показує своє лице: В „єдину-неділиму" Керенського мають входити й ті землі і народи, які загарбав Сталін, бо ж ясно і недвозначно зазначено: „приймаємо нашу Родину такою, **яка вона тепер є.** (Передовиця Бюлетеня ч. 3. 10. IV., 49. Н. Р. С.).

Каже Днепров: „ще не придумано назви" тому союзові, яка мусить замінити СССР, мабуть ця назва появиться зовсім несподівано" (хтось ще має придумувати, „розуміється з „Грядущої Росії"... — П. Ч.), але, направду, нема чого страшитись назви „Союзу демократичних республик", адже і Україна була, правда недовго, „Українською Народньою Республикою".

Оце так втяв! Таж вона була незалежною, самостійною, а не в складі якогось союзу, якому ще й імя нема. Є тільки одне імя Росія, про котру тільки й говориться в Бюлетені, і нею покривається все, що **„нинє есть".** Для кого є, а для кого й ні.

Досягнути народного добробуту можна лише на думку Днепрова при умовинах обширности території з **невичерпаними природними багатствами, а ось маленькі** Данія, Норвегія з її скелями, така ж Швеція, Фінляндія з голими каміннями та озерами, а якими добробутом вони пишалися! А Д-в боїться, щоб велика й багатюща Україна часом не загинула без російської... „клюкви". „Україна, — каже він — залишена сама собі „обовязково попаде під вплив західних країн (порівняй большевицьке: „гнилой запад". — П. Ч.) і стане їхньою... колонією".

(Докінчення на стор. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

14)

Коли в НКВД довідалися, що в валізці лишилися ще якісь пляни і креслення, негайно послали в Сибір „експедицію" в складі Гриценка й кількох аґентів. За допомогою місцевих комсомольців і залізничих робітників, довелося перекопати кілька тисяч квадратових метрів землі, поки, нарешті, не натрапили на закопану валізку. Поміж усякими паперами, вже пожовклими від вогкости, було виявлено воєнний плян Москви та ще якісь совєтські документи таємного характеру. Ця знахідка так утішила НКВД, що Гриценкові не тільки простили всі його минулі і теперішні кримінальні злочини, а ще й нагородили грошима, дали залізничний квиток на проїзд до Харкова і відповідні документи на прожиття. Коротко — за вкрадену валізку йому простили все і відразу перетворили мало не в заслуженого в злодійських справах героя СССР. Але не минуло й півтора року, як Гриценко знову впіймався за якусь крадіжку в поїзді, і знов опинився в тюрмі.

Того дня, коли він з'явився в в'язниці, за „блискучу історію з іноземною валізкою" урки дали йому нову кличку і піднесли до ранґи „пахана".

Що спільне було в нього з Мартином Задекою — невідомо, але Гриценка переіменували в Мартина Задеку і через тиждень уся камера звала його тільки Мартином Задекою, ніби у нього справжнього прізвища й інших кличок ніколи й не було.

В камері було десять чоловік кримінальних і Мартин Задека став їхнім натхненником і вождем. Ночами вони обкрадали сплячих решту в'язнів, а днями безугавно грали в саморобних карт, спали або вчились танцювати чечітки, розповідали про свої зальоти, любили всякі пригодницькі історії, співали пісень... Особливо до вподоби була їм щойно витворена в злодійських закалабках пісенька про розправу з коханою, яка зрадила свого кохання.

Якось Мартин Задека заліз до мене на мари, ліг поруч і заговорив схвильованим голосом. Він багато розповідав про нездійснені мрії свого дитинства, про те, як любив читати книги, в яких говорилось про величні й світлі особи, як большевики вбили його батька, як він утратив невинність і сумління своє і став кримінальником...

— Я вірю вам, — сказав він мені тихо, — бо ви такий самий, як мій батько. Скільки разів ми, урки, лаштувались обікрасти вас, та тільки підходили до вашого місця, як образ небіжчика-батька мого ставав між вами і мною, і я відводив шпану до інших. Я хочу розповісти вам про себе все, що страшним тягарем лежить на моїй душі...

І, уткнувшись головою в узголів'я, він тихим голосом почав розповідати про своє злочинне й безталанне життя.

Під злочинами й темними пригодами здригалась його жива душа, що тяглась до світла й правди, і навряд чи знайшлася б на землі бодай одна людина, яка осудила б його за те, що він став безпритульним і кримінальником.

Вважаючи винуватцями своїх нещасть тільки комуністів і, обурюючись їхньою ідеологією, він продовжував:

— Ви знаєте, я маю п'ять судових процесів, біля п'ятнадцяти років невідбутого ув'язнення, три втечі з таборів, одну безвинно-погублену душу на своєму сумлінні, але я всетаки чесніший і послідовніший за комуністів. Свої злочини і злодійські справи я зву злочинами і завжди дуже болить мені душа, що не можу стати порядною людиною. А вони роблять багато жахливіші злочини за мої і звуть їх доблестю, геройство, славою, доброчинністю і ще якимось ідіотизмом, — і не тільки не шкодують про це, а навпаки, — втішаються з того! За наші менші гріхи нас судять і знищують, а їх не тільки ніхто не засуджує, — їм плещуть у долоні, присвячують вірші й книги, а дітей навчають любити й поважати їх!..

Мартин Задека урвав мову, тяжко відітхнув і знову продовжував обурюючись, чимраз більше збуджуючись.

— Я закінчив тільки семирічку, але навчився самостійно думати й міркувати про речі й явища. Так, ми, кримінальники, чесніші за них! Ми ніколи не дозволяємо собі, наприклад, відібрати у людини останній шматок хліба, а комуністи під час голоду видирали його з рота у голодних і вмираючих. А скільки вони натворили безпритульників і повій, і тепер, загнавши їх усіх у табори, поволі знищують, якщо вони не „перековуються" на їхній копил. Або ось, наприклад, іще один факт у натурі: годинника, якого я вкрав із чужої квартири, відібрали в мене агенти і тепер самі носять його на своїх закриваних руках. Ми, бачите, злодії, а вони — вожді людства — вихоплюються у нас нагороване і тішаються ним! Совєтська влада відрізняється від урків тільки тим, що вона організованіша, дужча і, головне — підліша й безчесніша за нас. Якщо НКВД за одну вкрадену валізку нагородило мене, а за другу покарало, то тільки тому, що крадіжкою першої воно було заінтересоване, а другої — ні. Коли в свій час Сталін пограбував Тифліський банк, Сочинську пошту і низку поштових поїздів, то цей грабіж він звав експропріяцією і вважав, що він правий. А коли ми, його вихованці, робимо те саме, нас ловлять і судять за те, що ми не приєднуємось до його кремлівської „малини". Зрозумів?

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Індустрілізація сільського господарства

Секретар департаменту хліборобства, Бранан, в своїм річнім звіті до президента Трумана, подає, що на фармах в Злучених Державах відбувається небувала досі швидка механізація. Одначе, це не значить, що американські фармери мало працюють руками. Як подає Бюро Сільсько-господарської Статистики, з кількох більйонів годин праці американських фармерів за 1944 рік, біля 60 відсотків було виконано малим, ручним знаряддям.

Одною з причин такого великого відсотку ручної праці є потреба в ній на бавовняних фармах в південних стейтах. Крім того треба мати на увазі, що яких 75 відсотків праці та догляду за худобою виконується руками. Треба також памятати те, що тут є велике число малих господарств, які не можуть собі дозволити великих інвестицій на дорогу машинерію. До певної міри справі помагає кооперативне користування машинами. (За відомостями департаменту хліборобства, з 5,800,000 сільських господарств в Злучених Державах більшість складають трудові господарства, що утримуються працею родини.)

Механізація фармів є до певної міри, індустріяльною революцією, що відбувається вже роками і ще далі продовжується. Як подає секретар хліборобства в своїм звіті, на це вказує збільшення числа тракторів та інших машин, які можна примінювати на невеликих фармах.

Говорячи взагалі про механізацію сільського господарства, Бранан згадує, що американські фармери „вживають тепер вдвічі більше тракторів, ніж в 1940 році. Кількість вантажних авт на фармах збільшилася на 80 відсотків; особових авт — на 20 відсотків; комбінатів (машини, що жнуть і молотять) збільшилося на яких 150 відсотків; машин, що збирають кукурузу — на яких 100 відсотків та на доєння коров — більше ніж на 150 відсотків".

Дальше секретар хліборобства згадує про збільшену кількість машин до копання буряків, до паковання сіна і т.п. За десять років збільшилося втричі число фармів, що мають електричне світло.

Збільшення сільсько-господарського виробництва на десять відсотків за минуле десятиліття приписують збільшеній механізації на фармах. Механізації приписують і те, що за війни збільшилася на 30 відсотків продуктивність сільсько-господарського робітника, а це дало змогу тисячам сільсько-господарських робітників працювати на воєнних фабриках, при будівлі кораблів та служити в збройних частинах.

Механізація сільського господарства спричинилася також до того, що мільйони акрів поля, що засівалося кормовим зерном для коней, мулів, тепер є під збіжжам для потреб людини. Крім того, машини, завдяки великій швидкости часто не допускають до втрат на полі, що може статися за поганої погоди чи інших несприятливих умов.

Як подає звіт секретаря хліборобства, Злучені Держави експортували біля одної шестої частини загального виробу фармерських машин за 1947 — це є поверх трьох з половиною разів більше ніж експортовано в 1935-1939 роках. Він зазначив в своїм звіті, що уряд Злучених Держав старається „заохочувати і збільшувати сільсько-господарське виробництво закордоном, шляхом наукового знання та ліпших способів господарювання".

Український хлопець хоче знайти маму на Великдень

Пресова агенція Асошіейтед Прес розіслала до американських газет передрук листа, поміщеного в часописі в Лейтроб, у стейті Пенсилвенія, у якому 10-літній хлопчина українського роду пише, що хоче знайти свою маму на Великдень. Лист, заадресований до редактора згаданої газети, є такого змісту:

„Дорогий Приятелю: Посилаю Вам свою світлину. Я малий, десятилітний хлопець, Анді Томпос, мол. Моя адреса: Andy Tompos Jr., R. F. D. Box 205, Latrobe, Pa. Кожний, хто має маму, має щастя. Кожний любить свою маму. Може моя мама побачить мою фотографію. Прошу Вас, Мамо, прийдьте до мене, я Вас люблю. Моя бабуня вже дуже стара і хворіє взимі. Може великодній зайчик принесе мені мою маму. Прошу Вас, помістіть світлину в Великоднім часописі в неділю. Я люблю свою маму. Напишіть мені, кілько буде коштувати, я заплачу".

Після отримання листа від малого Андрія редакція газети провірила справу. Переконалася, що Андрій живе в чистім домику з чотирьох кімнат з своїм українським дідунем і бабунею, з іменем Андрій Обминанюк у недалекім майнерськім присілку Біті (Beatty). Вони виявили, що вони не бачили матері хлопця, Гелени, впродовж пяти років. Його батько пропав, заки хлопець ще прийшов на світ.

Дідуньо має 83 роки життя і не працює від 18 років, коли то його потовкло. Бабуня має 71 років і хворіє. Вона боїться, що вже не довго проживе і не дійде часу, коли Андрій стане самостійним і буде міг самий собі дати раду. Мішаною українсько - англійською мовою вона пояснила:

„Ми не маємо кому його полишити, коли ми помремо. Я молюся, щоб вона повернулася до сина".

А малий Андрійко сказав: „Ми не знаємо, куди пішла моя мама. Я навіть забув, як вона виглядає".

Старенька пара і хлопець живуть з прилюдної допомоги. Андрій любить старих Обливанюків. Він каже:

„Я тепер не хочу їх оставити. Моя бабуня хвора, а мій дідуньо... ба, він дуже старий".

Газета видрукувала лист і помістила фотографію хлопця в недільнім виданні. Може це побачить мама хлопчини, бо лист поміщений у багатьох газетах.

НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

МАНІФЕСТАЦІЯ В ДНІ ЛЬОЯЛЬНОСТИ

Ті українські Організації, які налічують найменше 50 членів, будуть творити в маніфестаційнім поході в Ню Йорку в суботу, 30. квітня ц. р., окремі групи. Вони прийдуть з власними прапорами на вказане місце.

Загальна Рада.

ВИКРУЧУВАННЯ И ПЕРЕКРУЧУВАННЯ

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Не турбуйтесь, г-н Днепров, Україна дасть собі раду, то вже її власна справа.

Посилається він і на „Народню Волю", котра висловилась, що „в Лігє борьби за Народню Свободу" маються особи, відомі своїми щирими демократичними переконаннями". А чи ми колибудь стверджували противне? Обома руками підписуємось під цим висловом. И між росіянами, і то в більшій мірі ніж між малоросами, трапляються щирі демократи, розуміючі українське питання, але ж то одиниці. „Нар. Воля" ж не каже, що всі в тій „Лізі" щирі демократи, а лише „маються особи", значить не загал, ці одиниці, зрозуміло, не можуть мати впливу на загал, як це видно з усіх писань в „Бюлетені".

Вся російська преса як і організації без різниці напрямку що найменше ігнорують українське питання. Їм і в голові не вміщується, що існує Україна, український нарід. Для них є лише всеоб'емлюча: Россія. Чи чув хтонебудь і колибудь, щоб росіяни улаштовували якісь зібрання в справах та по питаннях інших народів, на головство над котрими мають претенсії, щоб дискутувати над цими „Острими темами", як назвав їх Днепров? Такого чуда ще ніхто не чув, бо для них вже давно вирішене питання Валуєвим: не било, нет, і не будет!

Отже таки: **не віримо!**

Ще маленька ілюстрація. Тільки що в свіжому числі Днепровської газети (12. IV. 49) вичитав речення, яке просто глумом заносить: „Ні, вже краще я буду й далі терпіти пониження і образи в таборі галіційських націоналістів і видавати себе за українця, ніж гнити за дротяними загородами советського концлагера. Із статті прф. О. Анісімова. Коментарі зайві.

РЕЛІГІЙНА ВІЙНА В ПОЛЬЩІ

(УБІ) В наслідок закриття католицьких часописів у Польщі, перейшла церковна влада на пастирські листи, при помочі яких порозумівалася вона зі своїми вірними. Щоб знищити і цей останній засіб, заборонив уряд священикам відчитувати по костелах такі листи епископів. Хто не повинується цій забороні, того з священиків арештують. Щоб підірвати довір'я до клеру, запрошує поліція священиків по сповіді до себе і вимагає відповідних зізнань відносно гріхів вірних. Коли таємницю сповіді священики таки вдержують, поліція пускає в обіг „правдоподібні" гріхи, щоб доказати, що священик є на службі поліції, як її платний агент. При кінці березня відбулася таємна конференція під Варшавою, на якій виготовлено плян боротьби з релігією, і її має провадити міністер Бельскі, який є зрештою родовитим москалем й енкаведистом.

БОЛЬШЕВИКИ ЗВІЛЬНИЛИ АМЕРИКАНЦЯ ПІСЛЯ 3 РОКІВ

Москва, 21 квітня. Советські власті звільнили вчора після трьох років побуту в тюрмі офіцера американської торговельної маринарки, Алтона Кеннеді, та передали його місцевій американській амбасаді. Кеннеді був засуджений в 1946 році за „хуліганство", обвинувачений за участь в бійці в Одеському порті.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШИКАГО, ІЛЛ.

Громада оживає!

Свято в пошану Тараса Шевченка і в Десяті Роковини Проголошення Самостійности Карпатської України доказало не тільки єдність, але й живучість шикагoвських українців та їх глибоке зацікавлення українськими справами. А поруч з тим безумово велика заслуга в цьому організаторів свята.

Як заповіджено Свято відбулося в проголошений час і в заповідженій залі. Тим разом додержано точности в відкритті Свята, що так рідко трапляється серед українців. На Свято прибули українці з усіх кінців Шікаґо й участь в нього брали всі українські організації шікагoвського осередку.

Святочну Академію відкрив вступним словом голова Ліґи Американців Українського Походження в Шікаґо п. Іван Дужанський. Підкреслюючи велике значення постаті Великого Шевченка в історії України, голова пригадав присутнім ті дні, що їх з трівогою переживали американці українського роду в час, коли Карпатська Україна, найбідніша з земель українських, піднялася до вільного і незалежного життя. Пориваюче „Вставайте кайдани порвіте!" з Шевченкового Заповіту здійснилося на найменшій і найбільше здавалося б забутій частині землі української. Відтак голова Ліґи складав побажання українцям в Шікаґо, всім людям доброї волі, пояснив корисність існування Ліґи як Центральної української організації в Шікаґо, і привитав прем'єр-міністра першого Уряду Карпатської України п. Юліяна Ревая, що був гостем і головним промовцем на Святі.

Жіночий Хор міста Шікаґо під керуванням п. Семена Чуби, мимо дуже спішного готування, виказав повну зіспіваність і великі можливості. Народні пісні у виконанні хору жінок, зачарували на мить присутніх і перенесли їх думками в рідний, далекий і забутий край, що крівавиться в нерівному змаґу.

Короткий реферат про життя і творчість Тараса Шевченка виголосив в англійській мові п. Петро Мельник. Промовець відчув всю велич Шевченкового слова і вказав на переломовість появи Шевченка і його творчости в житті української нації. Шевченко сформував політичну думку українського народу і став маятником на роздоріжжі, не тільки для сучасних йому поколінь, але й для грядучих.

Виступ соліста п. Олександра Кульпака задоволив найбільше вибагливих слухачів, тож недаром мусів він виступати повторно і прийняти численні оплески захопленої публики. Його „Ой Дніпре мій Дніпре", а потім „Гетьмани" задержали дух у грудях присутніх. Пан Кульпак не тільки співає з притаманною експресією, але він переживає співане, що разом з небуденними голосовими даними чарує вухо й уяву.

Цю першу частину Академії доповнила вдалими деклямаціями молоденька уродженка Києвщини Оля Милорадович. Шевченкове слово в устах маленької вчерашньої скитальниці звучало так щиро й природно, що вона віддаючи зі сцени забрала зі собою й серця присутніх. Особливо милозвучно продеклямувала вона „Мені тринадцятий".

Другу частину Академії розпочала сольоспівами пані Ліліен Опихана Іваникевич, що прозвана соловейком української сцени в Шікаґо. Репертуар пані Опиханої Іваникевич — народні пісні, що їм вона додає природнього кольориту в інтерпретації, що потрібно дивуватися звідки в уродженці американської землі так багато здібностей в цьому напрямі. Як і слід було сподіватися, пані Опихана була нагороджена присутніми численними оплесками імсуіла повторити свій виступ.

Так зчерги наступила найбільше цікава точка Святочної Академії, а саме виступ прем'єр-міністра Карпатської України п. Юліяна Ревая. Його привітав від імені шікагoвських українців — його ж таки земляк, д-р Людовик Желтвай, що в коротких словах передав історію визвольних змагань Карпатської України та ролю в них шановного гостя. Найменша частина української землі, найбільше прибита й поділена, й в найбільше несподіданий час піднесла прапор волі, і хоч недовго він вдержався, то карпатські українці доказали перед усім світом свою єдність, кровну і історичну, з усім українським народом за Карпатами. Ніяка сила, ніякі знущання і довговічна неволя не вбили духа вільного народу. Вступаючого на сцену міністра-премієра Карпатської України п. Юліяна Ревая, привітали всі присутні грімкими оплесками.

Шановний бесідник не поскупився в своїй промові та детально схарактеризував не тільки день Проголошення Самостійности Карпатської України 15 березня 1939 року, але й точно обзнакомив присутніх з подіями, що зайшли до цього часу, а теж доторкнувся відважною рукою сучасних питань. Дату 15 березня 1939 року попередила кертична праця багатьох поколінь, численних піонерів національного відродження Карпатської України. Неначе на фільмовій стрічці перегортав картини з життя і побуту своєї вужчої батьківщини, щоб в висліді в уяві слухаючих витворити повний образ бідної і забутої землі, що з найбільшого поневолення підносилася поволі до вільного і самостійного життя. Перелом, що наступив в способі думання карпатських українців це вислід невтомної праці названих і неназваних героїв. Української крови, її могутнього зову не вбили найбільші зусилля мадяризаторів, чехізаторів. Поволи, але дуже певно українці Закарпаття ставали в одну духову і політичну лаву з українцями інших частин України. Так прийшло до Великого Просвітянського Здвигу в Ужгороді, що притягнув з маленької Карпатської України більше як 30-тисячну гуцульську громаду, що спішила з найбільш віддалених закутин Зеленої України. Верховина виказала ще більше свою вірність українським національним ідеалам в час перших виборів до Законодатного Сойму Карпатської України та й після них. Проти малого краю заприсяглися не тільки чехи й наступаючі мадяри, але й Москва, Варшава та Берлін кинули свої фонди й агентів, щоб знищити маленький край. Поза віденським арбітражем, що віддавав історичні українські землі мадярам (Ужгород, Мукачів, Берегово), в час коли безконтрольно рядили Европою Сталін і Гітлер, в безкомпромісовий наступ на маду, неозброєну державу пішли мадяри при активній допомозі поляків. Так в розподілі і грабежі Карпатсько - Української Держави вяли участь всі історичні вороги українського народу під проводом Москви і Берліну, доказуючи раз назавжди про єдність своїх інтересів, коли йде про визиск й поневолення українського народу на його рідній землі. Великий Шевченко і Карпатська Україна перегукнулися, найменша з земель українських почула пророче Шевченкове слово і на вдивовижу всім піднялася з віковічного сну. Промовець описав перші вибори до Сойму КУ, трагічні дні, що збіглися з найбільше радісними, а саме проголошення Самостійности і мадярський наступ. Геройчна боротьба Карпатської Січі проти мадярських банд. Попри все підкреслив промовець єдність і позитивну співпрацю всіх активно діючих політичних течій серед українства на Закарпатті в цей час. Поруч себе сиділи і спільно працювали соціял-демократи, християни, націоналісти і хлібороби, а вислідом такої спільної праці був великий день 15 березня.

Минуло повязан п. міністер-премієр з сучасним і витягнув глибокі думки і науки для формлення сучасного українського буття. Єдність, посвята, праця і гасло „українець українцеві братом" ось та наука винесена карпатськими українцями зі своєї історії. Тепер карпатські українці в Україні обеднані з рештою України варварськими обіймами советського боа-констріктора, і переносять з всією Україною весь жах московсько-большевицької окупації. Ті українці, що їм вдалося уникнути хижацьких пазурів Москви і Берліну, разом з урядженцями інших українських земель, розійшлися по світі, щоб разом і спільно нести труди еміґрації та спільно змагатися далі, вже не тільки за волю малого гірського краю, але за свою правду в своїй хаті — для всього українського народу. Проживши тисячні злидні ворожих окупацій, сьогодні український народ в цілому свідомий, що тільки добувши своєю кровю волю Україні, він зможе на своїй землі вільно господарювати і здійснити свою правду.

Для цього кінчив п. Ревай — нам треба єдности, посвяти й любови.

Присутні нагородили промовця невмовкаючими оплесками. Певно, що й не скоро забудуться хвилюючі слова українського державного мужа.

Після цього черґував настроєвий виступ пані Ірини Букcар. Вона рецитувала уривки про події в Карпатській Україні, живі і переконливі. Перед присутніми знову вставали маршуючі лави січовиків, гомін зброї й крівавлена, ограблена земля, стала ближчою, рідною і дорогою.

Тепло зустріли присутні виступ мужеського хору тов. Українська Громада, що відспівав три народні пісні. Вперше почули українці в Шікаґо марш Карпатських Січовиків:

Бились хлопці Хустові на славу,
Полягли в нерівному бою,
За свою сьіряну державу,
Січову воленьку свою.

Диригент і хористи, здебільшого нові еміґранти, були живим символом тісної співпраці всіх українців міста Шікаґо. Хор розпоряджає добрими голосами. Спільно з диригентом, та при довшій праці і доповненні, може вибитися на один з найкращих хорів в Америці.

Присутні вітали і прощали мужеський хор „Української Громади" невтихаючими оплесками. Брати з братами, старі еміґранти з новими починають з кожним днем творити одну велику громаду, збільшується зрозуміння і співпраця.

Закінчив Святочну Академію своїм зворушливим словом голова Ліґи п. Дужанський. Він дякував присутнім за таку численну участь в Святі. Відтак дякував учасникам Академії, п. Ю. Реваєві та всім що в той чи інший спосіб причинилися до успіху Свята. Голова Ліґи кликав шікагoвських українців до єдности і співпраці, до скупчення довкруги Ліґи, та до напруженої і творчої праці в майбутньому. Вказав на всі великі і відповідальні обовязки американських українців в сучасну хвилину, на всі потреби українського життя обабіч океану і на важливість того відтинку фронту, що його заповняють американські українці, а серед них українська шікагoвська громада.

Слів голови Ліґи вислухали присутні з великою увагою.

Хор при співучасти всіх присутніх на залі відспівав ще український національний гимн.

Так при невтомній праці Ліґи Американців Українського Роду і всіх обеднаних в Лізі товариств, вдалося успішно перевести це небуденне Свято, що надовго залишить в серцях шікагoвської громади незабутні спомини.

Свято принесло 519 долярів доходу, що призначені на народні цілі.

Присутних було около 600 людей, що на шікагoвські відносини є своєрідним досягненням. Після Академії відбувся ще бенкет в пошану достойного гостя, п. премієр міністра Ревая, в Ля-сел готелі.

Список жертводавців буде проголошений в пресі окремо.

В. Ш.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 11. березня 1949 р. помер у 63. році життя

МИКОЛА ПИЛИПІВ,

член Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. Союзу в Шікаґо, Ілл.

Покійний походив з села Шихів, пов. Стрий, Зах. Україна. Полишив у смутку жену, 5 синів і дві доньки.

Похорон відбувся 14. березня з укр. катол. церкви св. Николая при участи родини, членів від. 221, і знайомих на цвинтар св. Николая. — В. Й. П.!

Секретар.

Дня 12. квітня 1949 р. помер у 63. році життя

ПЕТРО ЯГЕЛА,

член Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 291 У. Н. Союзу в Клівленд, Огайо.

Покійний походив зі села Накло, пов. Перемишль, Зах. Україна. До Товариства і Союзу вступив 1941 р. Полишив у смутку брата Стефана, дочку Марію зам. за Михайла Бадай, 3 внуки: Михайла 20, Івана 28, і Марію 13.

Похорон відбувся 15-го квітня при участи родини, знайомих і членів Товариства з похоронного заведення до укр. катол. церкви св. Ап. Петра й Павла а відтак на цвинтар. — В. Й. П.!

В. Гузіль, секр.

ТАРЗАН, ч. 2078. Тарзан найшов отвір.

AS THE HEAVY STOREROOM DOOR CLOSED, TARZAN INVESTIGATED FOR SOME AVENUE OF ESCAPE. THERE WAS NONE.

HIGH IN THE WALL, DIM LIGHT SHOWED THROUGH AN AIR VENT. WITH THE AGILITY OF A SQUIRREL THE APE-MAN CLIMBED UP TO IT. -2078-

IN THE HALLWAY BELOW, KRON AND BLAKE TALKED IN LOW TONES.

"BETTER LET ME KILL HIM NOW," KRON PLEADED. "HE MIGHT GET LOOSE AND STEAL THE REST OF THEM."

"NO," ANSWERED BLAKE, "TOMORROW I'LL STAND GUARD WHILE YOU GO FOR THE AUTHORITIES."

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Коли за Тарзаном замкнулися важкі двері магазину, він перешукав кімнату за якимсь місцем для втечі. Та не знайшов нічого.

Аж високо вгорі побачив слабе світло, що продиралося через отвір для повітря. Наче вивірка малпочоловік підліз вгору.

Міжтим на коритарі вдолині Кровн і Блейк вели тиху розмову.

„Краще хай я вбю його тепер" — прохав Крон. — Він може вирватися і вкрасти решту діямантів".

„Ні" — заявив Блейк. — „Я буду стояти на сторожі, а ти піди до влади".